

بررسی صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان تربیت‌بدنی شهر ارومیه بر اساس وضعیت موجود و

مطلوب

بهزاد احدی^{۱*}، میرحسن سیدعامری^۲، مالک احمدی^۳

تاریخ پذیرش: ۹۴/۰۵/۱۳

تاریخ دریافت: ۹۴/۰۳/۱۶

چکیده

هدف: هدف از پژوهش حاضر، بررسی صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان تربیت‌بدنی شهر ارومیه بر اساس وضعیت موجود و مطلوب است.

روش‌شناسی: پژوهش حاضر از نوع توصیفی - همبستگی و نمونه پژوهش شامل ۱۷۵ نفر معلم زن و مرد تربیت‌بدنی مقاطع ابتدایی، راهنمایی و متوسطه شهر ارومیه است که به‌صورت نمونه‌گیری تصادفی انتخاب شدند. جهت جمع‌آوری داده‌ها از پرسشنامه محقق ساخته با اعتبار و روایی مناسب (۰/۹۶) استفاده گردید.

یافته‌ها: نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از آزمون آماری تی همبسته نشان داد که بین مؤلفه‌های مدیریت، رهبری، محیط یادگیری، نظارت و ارزشیابی، برنامه‌ریزی و توسعه حرفه‌ای در وضعیت موجود با وضعیت مطلوب تفاوت وجود دارد. در مؤلفه مسئولیت‌های قانونی تفاوت معنی داری بین وضعیت موجود و مطلوب مشاهده نشد. در مؤلفه تدریس معلمان از مهارت لازم برخوردار بودند ($P < 0/05$)

نتیجه‌گیری: در کل نتایج بیانگر برخی تفاوت‌ها در وضعیت موجود و مطلوب صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان تربیت‌بدنی شهر ارومیه است. پیشنهاد می‌شود مسئولین امر با استفاده از روش‌های مؤثر آموزشی مانند برگزاری دوره‌های ضمن خدمت و کارگاه‌های آموزشی این اختلاف‌ها را کاهش دهند.

واژه‌های کلیدی: صلاحیت حرفه‌ای، معلم تربیت‌بدنی، وضعیت موجود، وضعیت مطلوب.

۱. دانشجوی دکتری مدیریت ورزشی دانشگاه ارومیه

۲. استاد دانشگاه ارومیه

۳. استادیار رفتار حرکتی، باشگاه پژوهشگران جوان و نخبگان، واحد ارومیه، دانشگاه آزاد اسلامی، ارومیه، ایران.

* نشانی الکترونیک نویسنده مسئول: b.ahadi1365@yahoo.com

مقدمه

سازمان یونسکو^۱ در سال ۲۰۰۸، آموزش را مهم‌ترین عامل در رشد و توسعه جوامع معرفی کرده و آن را مسیری جهت تحقق توانایی‌ها و افزایش کنترل بر تصمیمات اثرگذار افراد معرفی می‌کند.

جامعه امروز به سمت تمرکز بر بهبود کیفیت آموزش و پرورش در جریان است و در اصلاحات جدید برنامه درسی بر توسعه کیفیت، پرورش مهارت‌های فراگیران و استفاده از راهبردهای متنوع تدریس تأکید دارد و چنین تغییراتی مستلزم ایجاد تحول در نقش معلم است (ژان و همکاران^۲، ۲۰۰۳). لازمه موفقیت تلاش‌های انجام‌شده در زمینه بهسازی آموزش و پرورش، توسعه حرفه‌ای و افزایش دانش و مهارت معلمان است. از این رو در دهه گذشته، کانون بحث و گفت‌وگو پیرامون کیفیت آموزش اثربخش، بیشتر متوجه توسعه حرفه‌ای معلمان بوده است (ریچتر و همکاران^۳، ۲۰۱۱). از طرفی، تغییرات اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جامعه باعث تغییر نگرش نسبت به تحصیل در دانش‌آموزان، معلم و ابزارها و وسایل مورد استفاده برای تدریس می‌شود. لذا معلمان باید با آگاهی از آینده، دانش خود را در مورد تغییرات مداوم در فرآیند یاددهی و یادگیری دوباره خلق کنند (کریمی، ۱۳۸۷). همچنین با توسعه فناوری‌های ارتباطی و اطلاعاتی، امکان ذخیره‌سازی و تسلط دائمی بر حوزه وسیعی از دانش و مهارت‌ها، به‌ویژه برای

معلمان فراهم شده است (هان^۴، ۲۰۰۵). داشتن صلاحیت‌های حرفه‌ای برای معلمان تربیت‌بدنی باهدف افزایش کیفیت تدریس اثربخش، ضروری به نظر می‌رسد. پیامدهای نبود استانداردها، از بدو استخدام تا عملکرد کلاسی و ارزیابی عملکرد معلمان در نظام آموزشی مشهود است (کریمی، ۱۳۹۰). در آموزش و پرورش، معلمان پس از استخدام، با کاستی‌های نظام استخدامی، ضعف در دانش و مهارت‌ها و گاهی با کمترین آمادگی و آشنایی با الفبای تربیتی، روانه کلاس درس شده و صلاحیت‌های آنان از ابعاد حرفه‌ای و تخصصی و روابط انسانی کمتر سنجیده شده است (کریمی، ۱۳۹۰). پژوهش‌های داخلی نشان می‌دهد که در ایران ضعف‌های زیادی در ملاک و معیارها و نحوه گزینش و استخدام معلم وجود دارد (سلیمان‌پور و دایی زاده، ۱۳۹۱). همچنین با وجود شرح وظایف مصوب و نظام ارزشیابی عملکرد در کشور، صلاحیت‌های حرفه‌ای خاصی در حوزه‌های سنجش شایستگی عملکرد، وجود ندارد (قورچیان و محمودی، ۱۳۸۳).

یکی از جنبه‌های تأثیرگذار سازمان آموزش و پرورش در پرورش جسمانی و روانی دانش‌آموزان، حیطة مربوط به تربیت‌بدنی و ورزش است. از طرفی، نتایج بیانگر آن است که عوامل مربوط به مدرسه نقش مؤثری در میزان فعالیت بدنی دانش‌آموزان دارد (احمدی و همکاران، ۱۳۹۲: ۸۲). از طرفی مشخص شده که معلمان تربیت‌بدنی نقش مهمی در تکامل رفتار، نگرش، مهارت‌ها و دادن اطلاعات مورد نیاز برای فعالیت بدنی به دانش‌آموزان دارند (افشارنژاد و

۱. United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (Unesco)

۲. John et al.

۳. Richter et al.

چهار مؤلفه شخصیتی، ارزشیابی، تدریس و مدیریت کلاس درس اولویت‌بندی کردند. کیمر^۱ (۲۰۰۷) در مورد مؤلفه‌های معلم اثربخش در ترکیه نشان داد که معلمان باید توانایی داشته باشند تا با نظرات دانش‌آموزان روبه‌رو شده و آنان را برای کاربرد مفاهیم و مهارت‌های جدید در محیط‌های متفاوت تشویق کنند، مشارکت دانش‌آموزان را در دروس ترغیب کنند، پرسشگری و یادگیری مشارکتی را در میان آن‌ها برانگیخته، سنجش مداوم داشته و بازخورد اصلاحی ارائه دهند. هایس و همکاران^۲ (۲۰۰۸) در بررسی استانداردهای معلمان تربیت‌بدنی، برخورداری از دانش محتوایی را مهم‌ترین شاخص یک معلم تربیت‌بدنی گزارش کردند. همچنین بین و همکاران^۳ (۲۰۱۳) نشان دادند که هماهنگی در سه بعد گفت‌وگو، نظم و انضباط و قدرت می‌تواند دستیابی به توسعه حرفه‌ای معلمان تربیت‌بدنی را از منظر شرایط کاری بهبود بخشد. سازمان ملی ورزش و تربیت‌بدنی آمریکا^۴ (۲۰۰۹)، از سال ۱۹۹۵ تدوین استاندارد و شاخص‌های کاری را برای معلمان تربیت‌بدنی شروع کرد و در آخرین تغییرات در سال ۲۰۰۸، دانش علمی و نظری، صلاحیت بر پایه مهارت و آمادگی جسمانی، برنامه‌ریزی و پیاده‌سازی آن، مدیریت در آموزش، تأثیر بر یادگیری دانش‌آموزان و حرفه‌ای‌گری را برای آن‌ها به‌عنوان شاخص‌های کاری معرفی کرده است. در کشور ایرلند نیز صلاحیت‌های کاری معلمان تربیت‌بدنی در تعهد

همکاران، ۱۳۸۴: ۹۸-۱۲۱). با توجه به محتوای درس تربیت‌بدنی در مدارس، معلمان به تناسب علاقه، تخصص و امکانات موجود، به آموزش و ارزیابی این واحد درسی پرداخته‌اند (رمضانی، ۱۳۸۶). به‌کارگیری شایسته‌ترین افراد برای حرفه معلمی مسئله‌ای بسیار با اهمیت است و مهم‌تر از آن، برنامه‌های تربیت معلم و آموزش-های ضمن خدمت است که باید با کیفیت ارائه شود و برای معلمان این فرصت پیش‌آید تا دانش و مهارت خویش را در طول دوران خدمت افزایش دهند (ظهرایی و همکاران، ۱۳۹۰)؛ بنابراین لازم است تا شاخص‌های معلمان تربیت‌بدنی بر اساس صلاحیت‌های فردی، اجتماعی، آموزشی، حرفه‌ای و علمی در وضعیت موجود و مطلوب مشخص شود تا برنامه‌ریزی مؤثری برای رفع کمبودهای موجود در ارائه خدمات و آموزش‌های مناسب در حوزه تربیت‌بدنی در مدارس ارائه کرد.

صلاحیت معلم، مجموعه شناخت‌ها، گرایش‌ها و مهارت‌هایی است که معلم با کسب آن‌ها می‌تواند در جریان تعلیم و تربیت به پرورش جسمی، عقلی، عاطفی، اجتماعی و معنوی دانش‌آموزان کمک کند (ملکی، ۱۳۸۸: ۱۰). یافته‌های قبلی نشان‌دهنده ضرورت توجه به صلاحیت‌های معلمان است. برخی تحقیقات به‌منظور بررسی و تعیین صلاحیت‌های معلمان بر شاخص‌هایی همچون مدیریت کلاس درس، توسعه حرفه‌ای، شاخص‌های رفتاری، تدریس، ارزشیابی و فن‌آوری در مطالعات کریمی (۱۳۸۷)، ایزدی یزدان آبادی (۱۳۸۸)، کریمی (۱۳۹۰) و قهرمانی فرد و سیدعباس‌زاده (۱۳۹۱: ۱۳۶) تأکید داشته‌اند. سبجانی نژاد و زمانی‌منش (۱۳۹۱) ابعاد معلم اثربخش را به ترتیب در

1. Cimer
2. Hayes et al.
3. Yin et al.
4. National Association for Sport and Physical Education

نسبت به دانش‌آموزان و یادگیری آنان، اندیشه و تفکر برای رشد حرفه‌ای، دانش تخصصی، دانش محتوایی، ارتباط، طراحی برنامه به‌منظور تدریس، یادگیری و ارزشیابی، تدریس برای همه دانش‌آموزان، یادگیری مادام‌العمر در تربیت‌بدنی به‌منظور ارتقاء حرفه، مدیریت محیط یادگیری و توانایی ایجاد تغییر خلاصه‌شده است (چرونین و همکاران^۱، ۲۰۱۲).

حرفه معلمی تربیت‌بدنی، بسیار سخت و دارای چالش‌های فراوان است. یک معلم خوب برای موفقیت در آموزش و امر کلاس داری نیازمند به یک سری از تخصص‌ها و پیش‌نیازهاست. این شاخص‌ها در داخل کشور در مقاطع مختلف بررسی شده است و تحقیقات خارجی نیز با دقت بیشتری این مسئله را دنبال کرده‌اند، با این وجود کمبود مطالعه در مورد بررسی صلاحیت‌ها برای معلمان تربیت‌بدنی در داخل کشور کاملاً احساس می‌شود. در جدیدترین مطالعات، آموزش و توسعه مربیان ورزشی فعالیتی انکارناپذیر جهت توسعه عرضه ورزش در جامعه معرفی شده که آن را امری بلندمدت و نیازمند برنامه‌ریزی دانسته‌اند و استفاده از حداکثر امکانات در مراکز تربیت معلم برای آماده‌سازی معلمان تربیت‌بدنی را ضروری قلمداد کرده‌اند (البوسافی و همکاران^۲، ۲۰۱۳ و نامور و رضوی^۳، ۲۰۱۴) که نتایج تحقق این برنامه‌ریزی بهبود کیفیت کلاس‌های درس تربیت‌بدنی و نزدیک شدن به شرایط مطلوب را در پی دارد. نیچنیک و کری^۴ (۲۰۱۴) در پژوهشی دریافته‌اند که معلمان تربیت‌بدنی تازه‌کار در مورد اتلاف وقت

حین آموزش، از دست دادن کنترل دانش‌آموزان و اخراج ترس دارند که این امر نیز می‌تواند به دلیل عدم آموزش‌های صحیح و کمبود تجربه این معلمان و به تبع آن عدم برخورداری از صلاحیت‌های معلمی و فاصله با وضعیت مطلوب باشد. لازم به ذکر است توجه به بعد ساختاری و فراهم کردن امکانات برای معلمان تربیت‌بدنی همراه با آموزش‌های لازم در دانشگاه‌ها و مراکز تربیت معلم می‌تواند کاستی‌های موجود در احراز صلاحیت‌های معلمی را برطرف کند چراکه در مطالعه‌ای دیدگاه معلمان تربیت‌بدنی نسبت به اهداف، محتوا، زمان، مکان، تجهیزات، ارزیابی و اجرای برنامه‌های ملی در وضعیت مطلوبی گزارش شده است (زارع و همکاران^۵، ۲۰۱۴). بر این اساس و با توجه با این کمبودها توجه به استانداردهای حرفه معلمی و تکامل آن در مراحل مختلف زمانی و با گسترش علم و فن-آوری امری ضروری است. همچون استانداردهای تعیین‌شده برای معلمان تربیت‌بدنی توسط انجمن ملی ورزش و تربیت‌بدنی آمریکا که طی چند دوره دچار تغییر و تحول شده و با گذشت زمان و لزوم به‌روز شدن معلمان شاخصی همچون فناوری اطلاعات و حرفه‌ای‌گری به آن‌ها اضافه شده است (سازمان ملی ورزش و تربیت‌بدنی آمریکا، ۲۰۰۹). چرونین و همکاران (۲۰۱۲) با توجه به وجود استانداردهای تدوین شده برای معلمان تربیت‌بدنی، در تحقیق خود به ارزیابی این استانداردها از دیدگاه خود معلمان پرداخته‌اند و به این نتیجه رسیدند که معلمان طرفدار یک رویکرد مبتنی بر استاندارد برای حمایت از حرفه خود و تعیین انتظارات روشن

1. Chronin et al.
2. AL-Busafi et al.
3. Namvar & Razavi
4. Knijnik & Curry

5. Zare et al.

حرفه‌ای معلمان تربیت‌بدنی شهر ارومیه بر اساس وضعیت موجود و مطلوب است.

روش‌شناسی پژوهش

روش پژوهش حاضر توصیفی - همبستگی از نوع پیمایشی و به لحاظ هدف کاربردی است. جامعه آماری این پژوهش را ۳۱۱ نفر از معلمان زن و مرد تربیت‌بدنی شاغل در مدارس دولتی نواحی ۱ و ۲ آموزش و پرورش شهر ارومیه در سال تحصیلی (۹۱-۹۲) تشکیل می‌دهند. نمونه آماری با استفاده از جدول مورگان ۱۷۵ نفر در نظر گرفته شد. جهت جلوگیری از کاهش حجم نمونه ۱۸۵ پرسشنامه به صورت تصادفی توسط گروه محققین در مدارس شهر ارومیه (هر سه مقطع ابتدایی، راهنمایی و متوسطه) توزیع شد و در نهایت پرسشنامه‌های ۱۷۶ نفر که به صورت کامل به سؤالات پاسخ داده بودند جهت تجزیه و تحلیل آماری استفاده شد.

ابزار مورد استفاده، شامل پرسشنامه محقق ساخته بود که با استفاده از مطالعات کتابخانه‌ای و تحقیقات مشابه جهت تدوین صلاحیت‌های مورد نیاز معلمان تربیت‌بدنی طراحی شد. با توجه به اینکه پرسشنامه صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان تربیت‌بدنی شامل ۸ عامل زیربنایی بود، تحلیل عاملی تأییدی ۸ عاملی برای متغیرهای این مقیاس صورت گرفت. مشخصه‌های نیکویی برازش صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان تربیت‌بدنی که در جدول (۱) آمده است و با توجه به شاخص‌های نیکویی برازش که گیفن و همکاران^۲ (۲۰۰۰) مطرح نموده‌اند، داده‌های این پژوهش با ساختار عاملی این مقیاس بیانگر

برای معلمان جدید بودند که از طریق افزایش پاسخگویی و مقررات می‌تواند وضعیت حرفه‌ای معلم را افزایش دهد. پژوهش‌ها نشان می‌دهد که بین وضعیت موجود و مطلوب صلاحیت‌های معلمان تفاوت وجود دارد و این تفاوت در مهارت‌های تدریس، عملکرد حرفه‌ای، فکری، یادگیری و فن‌آوری کمتر از حد متوسط است (کریمی، ۱۳۸۷). همچنین معلمان تربیت‌بدنی همچنان از روش‌های تدریس سنتی و کسل‌کننده استفاده می‌کنند که فاقد جنبه ابتکاری و نوآورانه هستند (هیو جین^۱، ۲۰۱۳)؛ بنابراین رسیدن به وضعیت مطلوب مستلزم برنامه‌ریزی دقیق برای معلمان و آموزش به آن‌هاست. لذا با توجه به اهمیت صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان تربیت‌بدنی و با مشاهده سیر تکاملی تحقیقات، بررسی این شاخص‌های کاری برای معلمان تربیت‌بدنی بر اساس وضعیت موجود و مطلوب ضروری به نظر می‌رسد. در این راستا، محقق سعی دارد با توجه به صلاحیت‌های کاری تعیین شده برای معلمان، صلاحیت‌های خاص معلمان تربیت‌بدنی را مورد بررسی قرار دهد. چراکه تحقیقات نشان داده است با استفاده از معلمان تربیت‌بدنی متخصص می‌توان در کیفیت بخشی به درس تربیت‌بدنی مدارس کمک کرد (رضوی و همکاران، ۱۳۹۰). نتایج این تحقیق نیز می‌تواند ادبیات موجود در این زمینه را گسترش داده و نیز برای برنامه‌ریزان درس تربیت‌بدنی و آموزش منابع انسانی سازمان آموزش و پرورش کاربردی باشد. بر این اساس هدف از پژوهش حاضر بررسی صلاحیت‌های

برنامه‌ریزی (۸ گویه)، مسئولیت‌های قانونی (۶ گویه)، تدریس (۷ گویه) و توسعه حرفه‌ای (۶ گویه) در قالب ۴۵ سؤال بسته پاسخ جهت بررسی وضعیت موجود و مطلوب است.

همسویی سؤالات با سازه صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان تربیت‌بدنی است. این مؤلفه‌ها شامل: مدیریت (۵ گویه)، رهبری (۶ گویه)، محیط یادگیری (۴ گویه)، نظارت و ارزشیابی (۳ گویه)،

جدول ۱. مشخصه‌های نکویی برازش مقیاس صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان تربیت‌بدنی

مشخصه	برآورد
مجدور خی دو (X^2)	۱۰۴۴/۱۹
درجه آزادی (df)	۸۹۳
نسبت مجدور خی به درجه آزادی (X^2/df)	۱/۱۶
شاخص نکویی برازش (GFI)	۰/۸۶
شاخص برازش تطبیقی (CFI)	۰/۹۹
شاخص تعدیل‌شده نکویی برازش (AGFI)	۰/۸۴
جذر برآورد واریانس خطای تقریب (RMSEA)	۰/۰۲۴

ویژگی‌های جمعیت شناختی آزمودنی‌ها از آمار توصیفی و برای مقایسه وضع موجود و مطلوب پس از حصول اطمینان از طبیعی بودن توزیع داده‌ها از آمار استنباطی (آزمون t همبسته) استفاده شد.

همچنین روایی محتوایی پرسشنامه در دو مرحله توسط ۳۰ نفر از اساتید تربیت‌بدنی مورد تأیید قرار گرفت و پایایی آن با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ برای هر یک از مؤلفه‌ها بر اساس جدول (۲) محاسبه شد. جهت تجزیه تحلیل

جدول ۲. پایایی درونی هر یک از مؤلفه‌ها بر اساس وضعیت موجود و مطلوب

مؤلفه‌ها	وضعیت موجود	وضعیت مطلوب
مدیریت	۰/۷۵	۰/۶۹
رهبری	۰/۸۲	۰/۷۳
محیط یادگیری	۰/۸۱	۰/۶۲
نظارت و ارزشیابی	۰/۷۳	۰/۶۷
برنامه‌ریزی	۰/۸۶	۰/۷۵
مسئولیت‌های قانونی	۰/۸۴	۰/۷۹
تدریس	۰/۸۲	۰/۸۲
توسعه حرفه‌ای	۰/۷۸	۰/۸۰
کل	۰/۹۶	۰/۹۴

یافته‌های پژوهش
 و مدرک تحصیلی در جدول ۳، گزارش شده است. لازم به ذکر است که میانگین سنوات خدمت آزمودنی‌ها $13/73 \pm 9/63$ سال است.

جدول ۳. آمار توصیفی آزمودنی‌ها بر اساس جنسیت، ناحیه خدمت، مقطع تدریس، وضعیت استخدام مدرک تحصیلی

جنسیت		ناحیه محل خدمت		وضعیت استخدام	
زن	مرد	ناحیه ۱	ناحیه ۲	رسمی	پیمانی
۸۴	۹۲	۸۳	۹۳	۱۲۲	۵۴
۴۷/۷	۵۲/۳	۴۷/۲	۵۲/۸	۶۹/۳	۳۰/۷
مدرک تحصیلی		مقطع تدریس			
کاردانی	کارشناسی	کارشناسی ارشد	ابتدایی	راهنمایی	متوسطه
۲۵	۱۱۳	۳۸	۵۲	۵۴	۷۰
۱۴/۲	۶۴/۲	۲۱/۶	۲۹/۵	۳۰/۷	۳۹/۸

در جدول ۴، بارهای عاملی سؤالات و واریانس-های تبیین شده آن‌ها بر اساس تحلیل عاملی تأییدی گزارش شده که میزان اهمیت هرکدام از متغیرهای مشاهده شده به عنوان شاخصی از صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان تربیت‌بدنی مشخص شده است.

جدول ۴. بارهای عاملی و واریانس مشترک برآورد شده صلاحیت‌های هشتگانه حرفه‌ای معلمان تربیت‌بدنی

معیار	گویه	بار عاملی	واریانس تبیین شده
مدیریت کلاس	۱. تدوین دستورالعمل‌های واضح و قابل‌اجرای آموزشی، ارزشیابی و انضباطی در محیط ورزشی کلاس با مشارکت دانش‌آموزان.	۰/۳۹	۰/۱۵
	۲. گروه‌بندی و مسئولیت دهی فردی و گروهی به دانش‌آموزان باهدف افزایش روحیه همکاری در کلاس و تسهیل مشارکت گروهی با توجه به فعالیت‌های ورزشی.	۰/۵۷	۰/۳۲
	۳. برنامه‌ریزی مناسب برای استفاده بهینه دانش‌آموزان از امکانات ورزشی موجود جهت مشارکت در فعالیت‌های ورزشی.	۰/۶۴	۰/۴۰
	۴. تشکیل پرونده پزشکی، ورزشی، آموزشی.	۰/۵۶	۰/۳۱
	۵. استفاده از سبک‌های مدیریتی پرورش‌دهنده خود انضباطی و مسئولیت‌پذیری در دانش‌آموزان.	۰/۶۳	۰/۳۹
رهبری	۱. داشتن رفتار حمایتی و بدون تبعیض معلم در کلاس تربیت‌بدنی.	۰/۵۱	۰/۲۶
	۲. ایجاد انگیزش و علاقه نسبت به فعالیت ورزشی در کلاس تربیت‌بدنی.	۰/۶۳	۰/۳۹
	۳. تشخیص و کنترل رفتارهای نامناسب دانش‌آموزان.	۰/۵۸	۰/۳۳
	۴. آگاهی و درک اصول روان‌شناختی تشویق و تنبیه دانش‌آموزان در قبال انجام فعالیت‌ها.	۰/۵۹	۰/۳۴
	۵. استفاده از روش‌های مختلف و مناسب ارتباطی برای انتقال بهتر اهداف مورد نظر به دانش‌آموزان.	۰/۵۶	۰/۳۱
محو یادگیری و محیط کلاس	۶. توانایی برقراری ارتباط صحیح با دانش‌آموزان، اولیاء دانش‌آموزان، همکاران و مردم جامعه.	۰/۵۱	۰/۲۶
	۱. استفاده از فنون آموزشی مناسب همچون ایجاد انگیزه، خلاقیت و ... برای یادگیری موثرتر مهارت‌های ورزشی.	۰/۶۲	۰/۳۸
	۲. ایجاد فضای کلاسی مناسب برای رقابت سالم با توجه به نیازهای عاطفی و اجتماعی همه دانش‌آموزان.	۰/۵۴	۰/۲۹

۰/۲۲	۰/۴۷	۳. گروه‌بندی مناسب دانش‌آموزان در فعالیتهای ورزشی و توجه به اصول تعادل و همکاری.	نظارت، ارزشیابی و بازخورد
۰/۳۲	۰/۵۷	۴. حفظ محیط یادگیری فعال با انجام فعالیتهای ورزشی جذاب.	
۰/۳۶	۰/۶۰	۱. استفاده از آزمون‌های ارزشیابی معتبر و مناسب با اهداف موارد آموزش داده‌شده در مراحل مختلف آموزش.	
۰/۳۷	۰/۶۱	۲. نظارت بر پیشرفت و یادگیری دانش‌آموزان و ارائه بازخورد در مراحل مختلف آموزش.	
۰/۴۷	۰/۶۹	۳. تنظیم ارزشیابی‌های مرحله‌ای و پایانی مناسب با اهداف برنامه درسی تربیت‌بدنی و تفاوت‌های فردی.	برنامه‌ریزی
۰/۱۸	۰/۴۳	۱. تاکید بر برنامه‌ریزی آموزشی بر اساس علائق دانش‌آموزان در کلاس‌های تربیت‌بدنی	
۰/۲۴	۰/۴۹	۲. برنامه‌ریزی موارد آموزشی بر اساس حیطه‌های روانی- حرکتی، شناختی و عاطفی.	
۰/۳۱	۰/۵۶	۳. آشنایی با چگونگی سازمان دادن و فعال نگه‌داشتن دانش‌آموزان باهدف ایجاد یادگیری مهارت‌های ورزشی.	
۰/۳۶	۰/۶۰	۴. در نظر گرفتن زمان‌بندی در برنامه‌ریزی موارد آموزشی.	
۰/۳۰	۰/۵۵	۵. برنامه‌ریزی آموزش با در نظر گرفتن استانداردهای ملی، محلی و منطقه‌ای.	
۰/۳۶	۰/۶۰	۶. مدیریت و برنامه‌ریزی منابع و امکانات جهت فراهم آوردن یادگیری فعال.	
۰/۳۰	۰/۵۵	۷. برنامه‌ریزی‌های ویژه برای فعالیتهای بدنی دانش‌آموزان خاص (دارای مشکلات ذهنی و حرکتی - جسمانی).	
۰/۲۸	۰/۵۳	۸. آشنایی با نحوه اعزام، آمادگی و سرپرستی تیم‌های ورزشی مدارس جهت شرکت در مسابقات.	مسئولیت‌های قانونی، اخلاقی و حرفه‌ای معلم
۰/۲۱	۰/۴۶	۱. تعهد درونی معلم نسبت به ارزش‌های ملی، هنجارهای اجتماعی.	
۰/۳۸	۰/۶۲	۲. احترام به زمینه‌های فردی، خانوادگی، اجتماعی، فرهنگی دانش‌آموزان	
۰/۴۷	۰/۶۹	۳. تعهد بر روی آموزش و یادگیری مهارت‌های ورزشی در دانش‌آموزان.	
۰/۳۳	۰/۵۸	۴. مشارکت فعال معلم در عملی ساختن برنامه‌های تحولات بنیادین نظام آموزشی در زمینه تربیت‌بدنی	تدریس
۰/۴۶	۰/۶۸	۵. ارائه بازخورد در مورد وضعیت فیزیکی (امکانات ورزشی)، ایمنی، انضباطی و پیشرفت کلاس درس خود به مسئولین مدرسه.	
۰/۵۰	۰/۷۱	۶. مسئولیت‌پذیری و توجه به حقوق متقابل نظام آموزشی، معلم، دانش‌آموزان و اولیاء.	
۰/۴۰	۰/۶۴	۱. ایجاد آمادگی شناختی و روحی روانی در دانش‌آموزان برای یادگیری مهارت ورزشی و مرتبط ساختن فعالیت با علائق آن‌ها.	
۰/۴۷	۰/۶۹	۲. استفاده بهینه و اثربخش از زمان، وسایل و راهبردهای گوناگون به منظور توسعه درک دانش‌آموزان از لزوم فعالیت بدنی و توسعه مهارت‌های ورزشی.	
۰/۴۰	۰/۶۴	۳. طرح نکات کلیدی کاربردی، تربیتی و اخلاقی برای دانش‌آموزان در خلال فرآیند فعالیتهای ورزشی.	
۰/۳۷	۰/۶۱	۴. ارائه تمرینات ورزشی انفرادی و گروهی متناسب با نیازها و تفاوت‌های دانش‌آموزان و کنترل منظم آن‌ها در پایان فعالیت.	
۰/۴۳	۰/۶۶	۵. برخورداری از سطح قابل قبولی از دانش علمی و عملی در حوزه تربیت‌بدنی.	
۰/۳۲	۰/۵۷	۶. آشنایی با خصوصیات جسمانی، روانی - حرکتی و عاطفی دانش‌آموزان در دوره‌های مختلف سنی و تحصیلی.	
۰/۳۰	۰/۵۵	۷. تسلط و مهارت در استفاده از رایانه و اینترنت و سایر رسانه‌های آموزشی و به‌کارگیری آن‌ها.	
۰/۴۰	۰/۶۴	۱. بررسی نقاط قوت و ضعف خود و برنامه‌ریزی اولویت‌های رشد حرفه‌ای به منظور افزایش یادگیری و بهبود عملکرد حرفه‌ای خود.	توسعه حرفه‌ای معلم
۰/۳۴	۰/۵۹	۲. شرکت در کلاس‌ها و کارگاه‌های آموزشی ضمن خدمت معلمان تربیت‌بدنی و برنامه‌های آموزشی.	
۰/۳۶	۰/۶۰	۳. دسترسی و مطالعه کتب، نشریات، مقالات و یافته‌های تحقیقاتی منتشرشده در مجلات حوزه علوم ورزشی.	

۴. انجام فعالیت‌های علمی، پژوهشی و شرکت در کنفرانس‌ها و تقویت پایه‌های تخصصی - ۰/۴۲ ۰/۶۵
 آکادمیک علوم حوزه تربیت‌بدنی.
۵. شرکت در کلاس‌ها و دوره‌های داوری و مربیگری رشته‌های فعال در مدارس کشور. ۰/۴۹ ۰/۷۰
۶. شرکت فعال در جشنواره‌ها و مسابقاتی همچون جشنواره معلم پژوهنده، جشنواره الگوهای برتر تدریس و رقابت‌های علمی تخصصی معلمان تربیت‌بدنی. ۰/۳۴ ۰/۵۹

جدول ۵، بالاترین و پایین‌ترین میانگین

کسب‌شده در هر مؤلفه بر اساس وضعیت موجود را نشان می‌دهد.

جدول ۵، بالاترین و پایین‌ترین میانگین صلاحیت‌های معلمان تربیت‌بدنی بر اساس وضعیت موجود

میانگین	گروه	حدود میانگین	صلاحیت
۴/۵۸	گروه‌بندی و مسئولیت دهی فردی و گروهی	بالاترین	مدیریت
۴/۰۶	تدوین دستورالعمل‌های واضح و قابل اجرای آموزشی	پایین‌ترین	
۴/۴۳	ایجاد انگیزش و علاقه نسبت به فعالیت ورزشی در کلاس	بالاترین	رهبری
۴/۰۷	استفاده از روش‌های مختلف و مناسب ارتباطی	پایین‌ترین	
۴/۵	گروه‌بندی مناسب دانش‌آموزان در فعالیت‌های ورزشی	بالاترین	محیط یادگیری
۴/۰۳	حفظ محیط یادگیری فعال با انجام فعالیت‌های ورزشی	پایین‌ترین	
۴/۳	نظارت بر پیشرفت و یادگیری دانش‌آموزان و ارائه بازخورد	بالاترین	نظارت و ارزشیابی
۳/۰۸	استفاده از آزمون‌های ارزشیابی معتبر و مناسب با اهداف	پایین‌ترین	
۴/۳۵	آشنایی با نحوه اعزام، آمادگی و سرپرستی تیم‌های ورزشی	بالاترین	برنامه‌ریزی
۳/۷۷	برنامه‌ریزی ویژه برای فعالیت‌های بدنی دانش‌آموزان خاص	پایین‌ترین	
۴/۶۱	احترام به زمینه‌های فردی، خانوادگی، اجتماعی، فرهنگی	بالاترین	مسئولیت قانونی
۴/۲۶	مشارکت فعال معلم در عملی ساختن برنامه‌های تحولات بنیادین نظام آموزشی در زمینه تربیت‌بدنی	پایین‌ترین	
۴/۳۴	آشنایی با خصوصیات جسمانی، روانی - حرکتی و عاطفی دانش‌آموزان در دوره‌های مختلف سنی و تحصیلی	بالاترین	تدریس
۳/۹۵	تسلط و مهارت در استفاده از رایانه و اینترنت	پایین‌ترین	
۴/۱۵	شرکت در کلاس‌ها و کارگاه‌های آموزشی ضمن خدمت	بالاترین	توسعه حرفه‌ای
۳/۵۲	انجام فعالیت‌های علمی، پژوهشی و شرکت در همایش‌ها	پایین‌ترین	

و توسعه حرفه‌ای با توجه به اختلاف میانگین منفی و سطح معنی‌داری، با وضعیت مطلوب فاصله وجود دارد. همچنین در مؤلفه مسئولیت-های قانونی تفاوت معنی‌داری مشاهده نشد، اما در مؤلفه تدریس با توجه به اختلاف میانگین مثبت و معنی‌دار در وضعیت مطلوبی قرار دارد.

به‌منظور بررسی بین وضع موجود و مطلوب صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان تربیت‌بدنی از آزمون t وابسته استفاده شد. نتایج جدول ۶، در بررسی وضعیت موجود و مطلوب صلاحیت‌های معلمان تربیت‌بدنی مشخص می‌کند که در صلاحیت‌های کلی و مؤلفه‌های مدیریت، رهبری، محیط یادگیری، نظارت و ارزشیابی، برنامه‌ریزی

جدول ۶. مقایسه میانگین وضع موجود و مطلوب صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان تربیت‌بدنی

مؤلفه	وضعیت	میانگین	انحراف معیار	تفاوت میانگین	t	Sig
صلاحیت‌های کلی	موجود	۴/۱۸	۰/۵۴	-۰/۱۴۳	-۳/۵۲	***۰/۰۰۱
	مطلوب	۴/۳۲	۰/۵۵			
مدیریت	موجود	۴/۲۴	۰/۶۳	-۰/۱۳۲	-۳/۱۱	***۰/۰۰۲
	مطلوب	۴/۳۸	۰/۵۳			
رهبری	موجود	۴/۲۹	۰/۶۱	-۰/۱۳۱	-۲/۹۵	***۰/۰۰۴
	مطلوب	۴/۴۲	۰/۵۳			
محیط یادگیری	موجود	۴/۲۱	۰/۷	-۰/۱۷۳	-۳/۵۳	***۰/۰۰۱
	مطلوب	۴/۳۸	۰/۵۶			
نظارت و ارزشیابی	موجود	۴/۱۸	۰/۷۶	-۰/۱۴۵	-۲/۵۸	**۰/۰۱۱
	مطلوب	۴/۳۳	۰/۷۲			
برنامه‌ریزی	موجود	۴/۰۱	۰/۷	-۰/۲۱۷	-۴/۰	***۰/۰۰۰
	مطلوب	۴/۲۳	۰/۶۴			
مسئولیت‌های قانونی	موجود	۴/۴۵	۰/۵۶	۰/۰۴	۰/۹۷	۰/۳۳۳
	مطلوب	۴/۴۱	۰/۶۱			
تدریس	موجود	۴/۳۳	۰/۶۸	۰/۱۱۳	۲/۳۱	**۰/۰۲۲
	مطلوب	۴/۲۲	۰/۶۱			
توسعه حرفه‌ای	موجود	۳/۹۱	۰/۷۲	-۰/۲۶۱	-۴/۵۴	***۰/۰۰۰
	مطلوب	۴/۱۷	۰/۸۱			

P < ۰/۰۱ **

P < ۰/۰۵ *

بحث و نتیجه‌گیری

با توجه به سابقه تحقیق در داخل و خارج کشور، عامل‌های هشتگانه صلاحیت‌های معلمان تربیت‌بدنی با عامل‌های استخراجی در سایر تحقیقات همخوانی دارد. نتایج مطالعات داخلی مؤلفه مدیریت را برای سایر معلمان و نتایج مطالعات خارجی این مؤلفه را برای معلمان تربیت‌بدنی نشان داده‌اند (کریمی، ۱۳۸۷؛ کریمی، ۱۳۹۰؛ قهرمانی و سیدعباس زاده، ۱۳۹۱؛ سازمان ملی ورزش و تربیت‌بدنی آمریکا، ۲۰۰۹؛ چرونین و همکاران، ۲۰۱۲). در مؤلفه رهبری قهرمانی فرد و سیدعباس زاده (۱۳۹۱) این مؤلفه را به عنوان استاندارد معلمان غیر تربیت‌بدنی نشان داده‌اند. محیط یادگیری و جو

کلاس، مؤلفه‌ای است که در نتایج تحقیقات دیگر نیز نشان داده شده است (قهرمانی فرد و سیدعباس زاده، ۱۳۹۱؛ سبحانی نژاد و زمانی منش، ۱۳۹۱؛ چرونین و همکاران، ۲۰۱۲). مؤلفه نظارت، ارزشیابی و بازخورد نیز در تحقیقات مشابه نیز برای معلمان گزارش شده است (قهرمانی فرد و سیدعباس زاده، ۱۳۹۱؛ سبحانی نژاد و زمانی منش، ۱۳۹۱؛ کیمر، ۲۰۰۷؛ سازمان ملی ورزش و تربیت‌بدنی آمریکا، ۲۰۰۹؛ چرونین و همکاران، ۲۰۱۲). مؤلفه برنامه‌ریزی با استانداردهای تحقیقات مرتبط با معلمان غیر تربیت‌بدنی (قهرمانی فرد و سیدعباس زاده، ۱۳۹۱؛ کاستر و میکه^۱، ۲۰۰۵) و

پژوهش حاضر همسو است. نبود برنامه‌های آموزشی مدون می‌تواند یکی از دلایل وجود اختلاف در وضعیت موجود و مطلوب در نتایج این پژوهش باشد. البوسافی و همکاران (۲۰۱۳) بیان داشتند که فرآیند یادگیری و توسعه مربیان ورزش یک امر بلندمدت است که این فرآیند طیف‌های گسترده‌ای از منابع توسعه مربی را شامل می‌شود. همچنین یادگیری تکنیک‌های آموزش علمی و سازمان‌یافته در کلاس تربیت‌بدنی و ایجاد شرایطی به‌منظور کسب تجربه‌های حرفه‌ای و آماده‌سازی از جمله مواردی هستند که نیجنیک و کری (۲۰۱۴) در پژوهش خود از آن‌ها به‌عنوان راهکارهای آماده‌سازی معلمان برای کلاس‌های درس تربیت‌بدنی یادکردند. لذا توجه به امر برنامه‌ریزی جهت آموزش به معلمان تربیت‌بدنی بسیار مهم است که باید مورد توجه مسئولین و برنامه‌ریزان ادارات آموزش و پرورش قرار گیرد. در مؤلفه مسئولیت‌های قانونی تفاوت معنی‌داری مشاهده نشد که نشان از آگاهی مناسب معلمان تربیت‌بدنی با مسئولیت‌های خود از جمله آگاهی و اطلاعات کافی در مورد حقوق ورزشی، آشنایی با فرهنگ منطقه و شرح وظایف پست سازمانی، تعهد نسبت به ارزش‌ها، احترام به زمینه‌های فرهنگی و اجتماعی، تعهد بر روی آموزش به دانش‌آموزان و ارتباط با مسئولین مدرسه را دارد. این یافته با نتایج پژوهش بنیان و کاشف (۱۳۹۳) و همتی نژاد و حسینی^۲ (۲۰۱۴) که آشنایی با وظایف و مسئولیت‌های قانونی و رعایت اصول ایمنی از شاخص‌های مربوط به

معلمان تربیت‌بدنی (سازمان ملی ورزش و تربیت‌بدنی آمریکا، ۲۰۰۹؛ چرونین و همکاران، ۲۰۱۲) همخوانی دارد. مؤلفه مسئولیت‌های قانونی، اخلاقی و حرفه‌ای معلمان تربیت‌بدنی با نتایج تحقیقات استانداردهای معلمان غیر تربیت‌بدنی (کریمی، ۱۳۸۷؛ کریمی، ۱۳۹۰؛ قهرمانی فرد و سید عباس زاده، ۱۳۹۱) و تربیت‌بدنی (چرونین و همکاران، ۲۰۱۲) همخوانی دارد. مؤلفه تدریس (آموزش) با استانداردهای نتایج تحقیقات معلمان غیر تربیت‌بدنی (کریمی، ۱۳۸۷؛ کریمی، ۱۳۹۰؛ قهرمانی فرد و سید عباس زاده، ۱۳۹۱؛ سبحانی نژاد و زمانی منش، ۱۳۹۱) و معلمان تربیت‌بدنی (سازمان ملی ورزش و تربیت‌بدنی آمریکا، ۲۰۰۹؛ چرونین و همکاران، ۲۰۱۲) همخوانی دارد و در نهایت نتایج چندین تحقیق در معلمان تربیت‌بدنی (هانتلی^۱، ۲۰۰۸؛ سازمان ملی ورزش و تربیت‌بدنی آمریکا، ۲۰۰۹؛ چرونین و همکاران، ۲۰۱۲) مؤلفه توسعه حرفه‌ای را به عنوان معیاری اثرگذار نشان داده‌اند.

یافته‌های این پژوهش نشان داد که معلمان تربیت‌بدنی از نظر صلاحیت‌های کلی و در مؤلفه‌های مدیریت، رهبری، محیط یادگیری، نظارت و ارزشیابی، برنامه‌ریزی و توسعه حرفه‌ای از وضعیت مطلوبی برخوردار نیستند و بین وضعیت موجود و مطلوب در این مؤلفه‌ها تفاوت وجود دارد ($P < 0.05$). کریمی (۱۳۸۷) و همتی نژاد و همکاران (۱۳۸۷) نیز گزارش کرده‌اند که معلمان تربیت‌بدنی در عوامل عملکردی و فرآیندی خیلی ضعیف هستند و با نتایج

سازمان ملی ورزش و تربیت‌بدنی آمریکا (۲۰۰۹) و چرونین و همکاران (۲۰۱۲) مطابقت دارد.

در یک تحقیق تطبیقی نشان داده شده است که برنامه درسی تربیت‌بدنی در بسیاری از زمینه‌ها همچون برنامه‌ریزی، مدیریت و مهارت‌های ارتباط بین فردی دچار کاستی است و باید تقویت شود. همچنین این برنامه درسی مانند سایر کشورها دارای جزئیات کاری برای معلمان تربیت‌بدنی نیست. در مؤلفه‌هایی همچون گرایش‌ها و زمینه‌های آموزش تربیت‌بدنی، راهبردهای یاددهی - یادگیری و راهبردهای ارزشیابی به‌صورت کلی تدوین شده است (زندنی و فراهانی، ۱۳۸۷)، همچنین در تحقیق طاهری و همکاران (۱۳۹۲) معلمان اذعان داشتند که محتوای ارائه شده در مراکز تربیت معلم قابل کاربرد در کلاس درس نیست و این خود می‌تواند دلیلی بر نتایج به‌دست‌آمده از این تحقیق باشد که انتظارات از معلمان تربیت‌بدنی واضح و مشخص نیست. با توجه به نتایج به‌دست‌آمده جهت بهبود وضعیت موجود و رسیدن به وضعیت مطلوب، ارزیابی‌های صحیح و آموزش‌های به‌موقع می‌تواند مفید واقع شود. در ارزیابی‌های معلمان تربیت‌بدنی، گزارش شده است که اعتبار عوامل ارزشیابی معلمان تربیت‌بدنی در دو عامل اصلی عوامل عملکردی و عوامل فرآیندی خیلی ضعیف است (همتی نژاد و همکاران، ۱۳۸۷). لذا توجه به امر ارزیابی معلمان تربیت‌بدنی بسیار حائز اهمیت است. همچنین آموزش‌های جدی و صحیح تحت عنوان آموزش‌های ضمن خدمت و برگزاری کارگاه‌های آموزشی می‌تواند کاستی‌های کاری معلمان تربیت‌بدنی را رفع کند،

مسئولیت قانونی در بین معلمان تربیت‌بدنی را در سطح خوب گزارش کرده‌اند، همخوانی دارد. مؤلفه تدریس، ویژگی اساسی و ضروری یک معلم است و در مورد معلمان تربیت‌بدنی با داشتن تحصیلات در رشته درسی تربیت‌بدنی موجب ایجاد تعهد در آن‌ها می‌شود (ایرجی نقتدر و همکاران، ۱۳۹۰). معلمان تربیت‌بدنی با داشتن اطلاعات کافی از مهارت‌های ورزشی، اولویت‌بندی محتوای درسی مناسب برای نیازهای دانش‌آموزان، توانایی برای نشان دادن صحیح تمامی مهارت‌ها، اصلاح اشتباهات دانش‌آموزان در اجرای مهارت‌ها و توانایی به کار بردن مفاهیم جامعه‌شناختی و فیزیولوژیک ورزشی در فعالیت‌های بدنی می‌تواند آموزش‌های مناسبی را به دانش‌آموزان ارائه دهند. لذا با توجه به وجود معلمان تربیت‌بدنی متخصص و تحصیل کرده در مدارس و علاقه‌مند به این رشته، قرارگیری مناسب در وضعیت موجود توجیه‌پذیر است. این یافته با نتایج تحقیق بهرامی و همکاران^۱ (۲۰۱۲) که نگرش معلمان تربیت‌بدنی را نسبت به تدریس و استفاده از فناوری اطلاعات در سطح مطلوبی گزارش کردند همخوانی دارد.

همچنین پژوهش حاضر از نظر دسته‌بندی مؤلفه‌ها که شامل مدیریت، رهبری، محیط یادگیری، نظارت و ارزشیابی، برنامه‌ریزی، مسئولیت‌های قانونی، تدریس و توسعه حرفه‌ای بود با نتایج تحقیقات کریمی (۱۳۸۷)، کریمی (۱۳۹۰)، قهرمانی فرد و سیدعباس‌زاده (۱۳۹۱): (۱۳۶)، سبحانی‌نژاد و زمانی‌منش (۱۳۹۱)، طاهری و همکاران (۱۳۹۲)، کیمر (۲۰۰۷)،

میزان تعهد سازمانی معلمان تربیت‌بدنی جدید
الاستخدام استان خراسان رضوی در سال
۱۳۸۹، مجموعه مقالات ششمین همایش ملی
دانشجویان تربیت‌بدنی و علوم ورزشی ایران،
تهران، صص: ۱۱-۱.

➤ ایزدی یزدان آبادی، احمد و حاج محمدشفیع،
فرزانه (۱۳۸۷). طراحی و تدوین استانداردهای
عملکرد معلمان در فرآیند یاددهی- یادگیری،
مجله علوم انسانی دانشگاه امام حسین (ع)،
سال نهم، شماره ۱۷، صص: ۱۵۴-۱۳۱.

➤ بنیان، عباس و کاشف، مجید (۱۳۹۳). تفاوت
آگاهی‌های حقوقی و مسئولیت‌های مدنی
مربیان ورزش زن و مرد در رویدادهای ورزشی،
پژوهش‌های کاربردی در مدیریت ورزشی، دوره
۲، شماره ۴ (پیاپی ۸)، صص: ۹۰-۷۹.

➤ رضوی، سیدمحمدحسین؛ شعبانی بهار،
غلامرضا و سجادی، احمد (۱۳۹۰). تحلیل
عوامل تأثیرگذار در کیفیت‌بخشی درس
تربیت‌بدنی مدارس راهنمایی از دیدگاه معلمان
ورزش، پژوهش‌نامه مدیریت ورزشی و رفتار
حرکتی، سال هفتم، شماره ۱۴، صص: ۱۱۲-
۱۰۳.

➤ رضانی، علیرضا (۱۳۸۶). برنامه درسی
تربیت‌بدنی، مجله رشد تربیت‌بدنی، دوره ۷،
شماره ۴، صص: ۱۲.

➤ زندگی، بهمن و فراهانی، ابوالفضل (۱۳۸۷).
مطالعه تطبیقی وضعیت تربیت‌بدنی
آموزش و پرورش ایران با کشورهای آمریکا و
کانادا، دو فصلنامه علوم حرکتی و ورزش، سال
ششم، جلد دوم، شماره ۱۲، صص: ۹۷-۱۰۹.

➤ سبحانی نژاد، مهدی و زمانی منش، حامد
(۱۳۹۱). شناسایی ابعاد معلم اثربخش و
اعتبارسنجی مؤلفه‌های آن توسط دبیران دوره
متوسطه شهر یاسوج، پژوهش در برنامه‌ریزی
درسی، سال نهم، دوره دوم، شماره ۵ (پیاپی
۳۲)، صص: ۸۱-۶۸.

چراکه این دوره‌های آموزشی می‌تواند کارایی،
آشنایی با وظایف، همکاری گروهی، به‌روز بودن،
خود کارآمدی و رضایت شغلی را در معلمان
تربیت‌بدنی بهبود بخشد (ظهراپی و همکاران،
۱۳۹۰) و در نهایت بهبود وضعیت آموزش و
بهسازی معلمان تربیت‌بدنی می‌تواند افزایش
عملکرد آن‌ها را به دنبال داشته باشد و نیل به
اهداف سازمانی را تسهیل بخشد.

بدون شک یکی از اهداف ساعات درس
تربیت‌بدنی ایجاد شادی و نشاط در دانش‌آموزان
است و این امر در سایه حضور معلمانی توانا و
شایسته امکان‌پذیر است، لذا لازم است جهت
رسیدن به این هدف علاوه بر معلمان، مسئولین
و برنامه‌ریزان ادارات آموزش و پرورش نیز جهت
تحقق تجربه کلاس‌های تربیت‌بدنی پر نشاط
همراه با آموزش ورزش‌ها و بازی‌ها، برنامه‌های
آموزشی مدونی را برای معلمان تربیت‌بدنی در
نظر بگیرند.

منابع

➤ امیر احمدی، مالک؛ کاشف، سیدمحمد و
احدی، بهزاد (۱۳۹۲). مطالعه عوامل
تسهیل‌کننده و بازدارنده فعالیت بدنی نوجوانان
۱۲-۱۷ سال استان آذربایجان غربی، اداره کل
ورزش و جوانان استان آذربایجان غربی.

➤ افشار نژاد، طاهر؛ همتی نژاد، مهر علی
و رضانی نژاد، رحیم (۱۳۸۴). بررسی اثر
شرکت در مسابقات علمی - تخصصی روی
عملکرد حرفه‌ای معلمان تربیت‌بدنی، پایان‌نامه
کارشناسی ارشد، دانشکده تربیت‌بدنی دانشگاه
گیلان.

➤ ایرجی نقندر، رامین؛ مهرپویان، پیمان و
پورسلطانی‌زندی، حسین (۱۳۹۰). سنجش

- سلیمان پور، محبوبه و دابی زاده، حسین (۱۳۹۱). بررسی تطبیقی ضوابط جذب معلم در آموزش و پرورش ایران، ژاپن، آلمان و انگلستان. مجموعه مقالات همایش ملی رسالت معلم در چشم‌انداز ایران ۱۴۰۴، دانشگاه فرهنگیان (مرکز تربیت معلم شهید رجائی)، بابل، صص: ۱۵-۱.
- طاهری، مرتضی؛ عارفی، محبوبه؛ پرداختچی، محمدحسن و قهرمانی، محمد (۱۳۹۲). کاوش فرآیند توسعه حرفه‌ای معلمان در مراکز تربیت معلم: نظریه داده بنیاد، فصلنامه نوآوری‌های آموزشی، سال دوازدهم، شماره ۴۵، صص: ۱۷۶-۱۴۹.
- ظهرابی، هاشم؛ شهلایی، جواد؛ سلمان، زهرا و باقری، مهدی (۱۳۹۰). رابطه بین آموزش‌های ضمن خدمت و عملکرد معلمان تربیت‌بدنی استان فارس، مجموعه مقالات ششمین همایش ملی دانشجویان تربیت‌بدنی و علوم ورزشی ایران، تهران، صص: ۸-۱.
- قورچیان، نادرقلی و محمودی، امیرحسین (۱۳۸۳). تدوین استانداردهای عملکرد مدیران آموزشی دوره راهنمایی و ارائه الگوی مناسب، فصلنامه نوآوری‌های آموزشی، سال سوم، شماره ۸، صص: ۱۳۴-۱۰۷.
- قهرمانی فرد، کامیار و سید عباس زاده، میرمحمد (۱۳۹۱). طراحی و اعتبارسنجی مدل بومی استانداردهای حرفه‌ای معلمان در محیط‌های یاددهی-یادگیری در مدارس متوسطه دولتی پسرانه شهر تبریز، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه ارومیه، دانشکده ادبیات.
- کریمی، فریبا (۱۳۸۷). مطالعه صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان دوره ابتدایی، فصلنامه رهبری و مدیریت آموزشی، سال دوم، شماره ۴، صص: ۱۶۶-۱۵۱.
- کریمی، فریبا (۱۳۹۰). صلاحیت‌های حرفه‌ای معلم در عصر جهانی‌شدن، مجموعه مقالات سومین همایش ملی آموزش، دانشگاه تربیت دبیر شهید رجائی، تهران، صص: ۱۰-۱.
- ملکی، حسن (۱۳۸۸). صلاحیت‌های حرفه معلمی، چاپ چهارم، تهران، انتشارات مدرسه.
- همتی نژاد، مهرعلی؛ رضائی نژاد، رحیم؛ رضایی کمینی، امیر؛ افشارنژاد، طاهر و شفیع‌ی، شهرام (۱۳۸۷). ارزشیابی سیستم ارزشیابی عملکرد معلمان تربیت‌بدنی، نشریه حرکت، شماره ۳۸، صص: ۱۲۸-۱۱۱.
- AL-Busafi, M., Larion, A., & Dearing, J (2013). *Coach education – a developing international discipline of knowledge*. International Journal of Sport Studies, 3(1): 1-19.
- Bahrami, A., Shetab Booshehri, S.N., Aslani, N., & Rahmani, N (2012). *How to use Physical education teachers from Ahvaz about information technology (capabilities, obstacles and solutions)*. International Journal of Sport Studies, 2(11): 537-541.
- Chroinin, D.N., Tormey, R., & Sullivan, M.O (2012). *Beginning teacher standards for physical education: Promoting a democratic ideal*, Journal of Teaching and Teacher Education, 28: 78-88.
- Cimer, A (2007). *Effective teaching in science: A review of literature*, Journal of Turkish Science Education, 4(1): 20-44.
- Gefen, D., Straub, D. W., & Boudreau, M. C. (2000). *Structural equation modeling and regression: Guidelines for research and practice*. Communications of the Association for Information Systems, 4(7): 1-70.

- educators. *Teaching and Teacher Education*. 21(2), 45-55.
- Namvar, M., & Razavi, S.M.H (2014). *Study of physical education teachers capabilities in Farhangian University in providing active teaching methods*. *International Journal of Sport Studies*, 4(6): 706-710.
  - NASPE. (2009). *National Association for Sport and Physical Education*, Available from: <http://www.aahperd.org/naspe/standards/nationalStandards>: 1-35.
  - Richter, D., Kunter, M., Klusmann, U., Ludtke, O., & Baumert, J (2011). *Professional development across the teaching career: Teachers' uptake of formal and informal learning opportunities*, *Teaching and Teacher Education*, 27(1): 116-126.
  - Unesco (2008). *ICT Competency standards for teachers Competency Standards Modul*, Available from: <http://www.unesco.org/en/competency-standards-teachers>: 8-9.
  - Yin, Z.H., Mao, L.H., Wang, X.Z., Ji, L., & Phillip, C.W (2013). *Dialogue, Discipline and Power: An Analysis of Three-dimensional Framework for PE Teachers Professional Development*, *Journal of Beijing Sport University*, 2: 100-104.
  - Zare, A., Nouraii, T., & Sharifian, E (2014). *Evaluation of the Physical Education curriculum of the elementary school from viewpoint of Physical Education teachers of Kerman province (Iran)*. *International Journal of Sport Studies*, 4(5): 623-630.
  - Haney, J.E (2005). *The Influence of Professionalization on the Recruitment of Prospective Teachers as Perceived by Texas Teachers of the Year*, Phd Dissertation, Texas University.
  - Hayes, S., Capel, S., Katene, W., & Cook, P (2008). *An examination of knowledge prioritisation in secondary physical education teacher education courses*, *Journal of Teaching and Teacher Education*, 24: 330-342.
  - Hemmati Nejad, M.a., & Hassani, M (2014). *A Survey of Safety Behaviors in High School Physical Education Teachers in Markazi Province of Iran*. *International Journal of Sport Studies*, 4(6): 686-693.
  - Huntly, H. (2008). *Teachers' Work: Beginning Teachers' Conceptions of Competence*. *The Australian Educational Researcher*. 35(1): 235-252.
  - Huo, J (2013). *The Research of the Implementation and Innovation of PE Teaching Methods*, *Journal of Beijing Sport University*, 1: 84-90.
  - John, C. K. L., Wing, P. L., & Yuk, Y. L (2003). *Teachers Evaluation and Effectiveness in Hong Kong: Issues and Challenges*, *Journal of Personnel in Education*, 17(1): 41-65.
  - Knijnik, J., & Curry, Ch (2014). "I know PE is important but I don't feel confident teaching it": *Australian Primary pre-service teachers' feelings and thoughts about teaching Physical Education*. *International Journal of Sport Studies*, 4(3): 289-296.
  - Koster, B., & Mieke, B. (2005). *Quality requirements for Teacher*

Studying the professional competence of Urmia physical education teachers based on the current and desired condition

Behzad Ahadi^{1*}, Mir Hassan Seyyed Ameri², Malek Ahmadi³

Received: Jun 6, 2015

Accepted: Aug 4, 2015

Abstract

Objective: The aim of this study is to evaluate the professional competence of Urmia physical education teachers based on current and desired condition.

Methodology: The study is a descriptive-correlational study and sample which are randomly selected consists of 175 male and female physical education teachers in elementary, middle and secondary schools of Urmia city. The research tool was structured questionnaire with appropriate validity and reliability (0.96).

Results: The results of data analysis using paired t-test showed that there is difference among the management component, leadership component, learning environment component, monitoring and evaluation component, planning and professional development component in current condition and desired condition. In the legal responsibilities component, the significant difference was not observed between current and desired condition. In the teaching component, teachers had the necessary skill ($P < 0.05$).

Conclusion: The results suggest some differences in current and desired condition of professional competence of Urmia physical education teachers. It is recommended that the authorities reduce these differences using effective methods of training such as in-service courses and workshops.

Keywords: Professional competence, Physical education teachers, Current condition, desired condition.

---

1. PhD student, Sports Management, University of Urmia.

2. Professor, University of Urmia

3. Assistant Professor in Motor Behaviour, Young Researchers and Elite Club, Urmia Branch, Islamic Azad University, Urmia, Iran

*Email: b.ahadi1365@yahoo.com